

De diversiteit aan economische kengetallen is groot in de melkveehouderij. De bedrijfskundig adviseurs Rick Hoksbergen, werkzaam voor Alfa Accountants in Nederland, en Johan Achten, verbonden aan Adviesbureau Liba in Vlaanderen, delen beurtelings hun ervaring en geven hun visie op een specifiek kengetal.

Melkprijs die veehouder nodig heeft om aan alle verplichtingen te voldoen

Kritieke opbrengst van melk

Onlangs bezocht ik een klant die 14.000 euro kon besparen door scherper te voeren. Dit bedrijf verstrekte de koeien 38 kilo krachtvoer per honderd kilo melk, terwijl 28 kilo krachtvoer normaal gesproken voldoende is. De veehouder betaalde bovendien 4 euro per honderd kilo te veel voor het krachtvoer. Ik adviseerde hem de krachtvoergift terug te schroeven, zodat de drogestof-opname uit ruwvoer zou stijgen. Dit plan verbetert niet alleen de voer-efficiëntie, maar indirect ook de kritieke-opbrengstprijzen voor melk. Op dit bedrijf betekende de krachtvoerbeparing een 4 cent lagere en dus betere kritieke-opbrengstprijs voor melk.

Bedrijven die scherp boeren, maar evengoed uitkomen op een vrij hoge kritieke-opbrengstprijs, bijvoorbeeld als gevolg van hoge financieringslasten, kunnen het kengetal beïnvloeden door nevenopbrengsten te genereren. In Vlaanderen gebeurt dat

vaak in de vorm van een akkerbouw-tak. Andere manieren om de kritieke-opbrengstprijs te drukken zijn het verhogen van de omzet en aanwas of het bewust overschrijden van het melkquotum. Deze laatste optie is alleen interessant voor Vlaamse veehouders, omdat het nationale quotum al enkele jaren niet meer vol komt. Dit is wel een risicovolle weg die tot superheffing kan leiden.

Wie plannen maakt voor investeringen, doet er verstandig aan om de kritieke melkopbrengst voor de nieuwe situatie door te rekenen. Als de melkprijs onder de kritieke-opbrengstprijs zakt, bestaat het risico dat veehouders met hun bedrijf in een vicieuze cirkel raken.

De eerste stap is het opschorten van de aflossingen. Zijn de liquiditeitsproblemen daarmee nog niet opgelost, dan is de volgende maatregel bijfinancieren. Dit leidt weer tot hogere rentelasten. Een Nederlandse collega zei ooit: 'Dan wordt het schip breder dan het kanaal waar het in vaart.' Ofwel het bedrijf loopt uiteindelijk vast vanwege te hoge lasten.

Het kengetal

Kritieke-melkopbrengstprijs

De kritieke-melkopbrengstprijs is de melkprijs die een veehouder nodig heeft om aan alle verplichtingen te voldoen. Het kengetal is actueel omdat de prijzen voor melk en voer meer schommelen dan in het verleden. De post is te berekenen door de som van variabele en vaste uitgaven, financieringslasten en privé-uitgaven te verminderen met de neveninkomsten en de uitkomst te delen door de meetmelkproductie.

Doel is een kritieke-opbrengstprijs die minstens drie cent per kilo meetmelk lager is dan de melkprijs. In de praktijk schommelt het cijfer tussen de 23 en 33 cent per kilo meetmelk (2009). Soms verwarren veehouders de kritieke-opbrengstprijs met de kostprijs van melk. Maar de kostprijs ligt hoger, omdat daarin een vergoeding voor eigen vermogen is meegenomen en een arbeidsvergoeding, die veelal hoger ligt dan de privé-uitgaven.

Het verschil

Nederland

Nederland berekent het kengetal kritieke-melkopbrengstprijs op dezelfde wijze als Vlaanderen. Vlaamse boekhoudingen gebruiken naast de kritieke melkopbrengst de zogeheten bodemopbrengstprijs. Dit is de kritieke-opbrengstprijs minus de aflossing van vreemd kapitaal. Voordeel hiervan is dat direct in beeld komt of een bedrijf met het opschorten van aflossingen een slecht jaar nog kan overbruggen. Het kengetal weerspiegelt de absolute minimumprijs van melk waarbij een bedrijf nog niet hoeft bij te financieren.